

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik

Postbus 2235

6201 HA Maastricht

Het SOK-bestuur:

Rob Heckers	Voorzitter	043-343 81 71	<i>robmac@planet.nl</i>
Hans Ogg	Secretaris	040-291 05 55	<i>h.ogg@chello.nl</i>

SOK-ledenadministratie:

Ger Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, Telefoon: 043 - 367 08 57, E-mail: pghbeckers@ziggo.nl

SOK-adres secretariaat:

Hans Ogg, Raadhuisstraat 31, 6336 VH Hulsberg, Telefoon: 040 - 29105555, E-mail: h.ogg@chello.nl

E-mail SOK:

sok@nhgl.nl

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". www.subbrit.org.uk

Bestuur Stichting ir. D.C. van Schaik:

Wilfred Schoenmakers	Voorzitter	043 - 344 07 41	<i>wilfred.schoenmakers@home.nl</i>
Moses Rathbun	Secretaris	043 - 363 64 40	<i>mrathbun@kpnmail.nl</i>
Jim Janssen	Pennigmeester	06 - 5268 34 60	<i>mail@jimjanssen.nl</i>

Stichting ir. D.C. van Schaik:

www.vanschaikstichting.nl

Technische Commissie Stichting ir. D.C. van Schaik:

Olav Hensing, Mgr: Soudantstraat 5, 6226 GC Maastricht. Telefoon: 06-557 78 846

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, telefoon: 00 - 3212-454 059
E-mail: tbreuls@telenet.be

Redactie SOK-Info:

John Hageman, Op de Bannet 47, 6223 GD Itteren, telefoon 043-3645419
E-mail: john.hageman@planet.nl

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.
De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.
Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Opschrift in de Zonneberg toegeschreven aan Pieter Stass (foto: Rob Heckers)

Nieuwe leden en adreswijzigingen

adres wijziging:

Nieuw e-mailadres Ton Breuls:

tbreuls@telenet.be

Programma ledenavond

Deze eerste SOK-avond van het nieuwe seizoen heeft meteen een wereldpremière met een, voor velen, onbekende groeve in het Belgische plaatsje Grez-Doiceau, nét onder Brussel. Deze bijzonder moeilijk toegankelijke groeve werd voor één keer opengesteld. Ton Breuls doet verslag.

John Hageman doet verslag van "Fossielen zoeken in onderaardse kalksteengroeven" in de 70-er jaren van de vorige eeuw. De spreker neemt U mee op zijn bergtochten en verhaalt van "toen". Hoe hij en zijn bergmaten voor de Vereniging tot Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek in de Sint Pietersberg een fossielenverzameling bijeen bracht en en passant de collectie van het Natuurhistorisch Museum verrijkte met bijzondere specimen.

Verslag dwaaldag

Ondanks dat het steeds moeilijker wordt om nog een groeve te vinden die interessant en groot genoeg is om een dwaaldag te organiseren, was het het bestuur wederom gelukt om een dwaaldag te organiseren. Deze keer was de Collasberg aan de beurt. Dit was overigens niet mogelijk geweest zonder de bijzonder vriendelijke en welwillende medewerking van de gemeente Riemst, de VZW Hulpdienst groeven, GRONOMA en de Riemster berglopers Frans Willems en Erik Hellinx.

Aangezien de reacties van de leden bijzonder enthousiast en positief waren, laat ik één van hen aan het woord en neem hier gedeeltelijk het verslag van zijn blog over: Tja, zo vaak gebeurt dat niet: een vergunning om een van de talrijke groeven in de omgeving van Zichen-Zussen-Bolder te bezoeken. Dit alles in het kader van de SOK (Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven) -ledenavond op locatie. Het wordt al een heuse traditie, de laatste ledenavond van het seizoen afsluiten op locatie met een dwaaltocht in een, voor de meeste SOK-leden, onbekende groeve. Na onder anderen de “Lacroix, de “Coolen”, “de Fluwelengrot” en de “Pitjesberg” , was nu de “Collasberg” aan de beurt.

Verscholen achter de huizen aan de kant van Zussen ligt de ingang van deze groeve. Een echte “boerenberg”, dat zie je al bij de ingangspartij: laag, bijna onopvallend, gewoon een gat waar de boer wat spullen heeft staan. Eenmaal binnen vind je, vooral in het toegangs-gebied, nog de vele resten van de champignonkweek die hier tot voor enkele jaren werd bedreven. Gangen, gangen en nog eens gangen, dat kenmerkt deze groeve. Ja, hoor ik de lezer al denken, dat is toch normaal in een groeve, maar in de meeste van de ons bekende groeven zijn die gangen hoog en de kolommen die de wanden vormen breed en regelmatig. Hier niet dus. Deze groeve is net een heel grote kelder, een aaneenschakeling van talloze ruimtes. De ene na de andere ruimte vormt al snel een doolhof waar je, vooral als je dit voor het eerst bezoekt, ook zo de draad kwijt bent. Gelukkig was de figuurlijke draad er ook letterlijk: een aan het plafond bevestigde elektriciteitsdraad en een waterleiding (resten van de eerder genoemde champignonkweek) zijn nog altijd prominent aanwezig in deze groeve en staan dan ook min of meer borg voor het terug vinden van de uitgang. Niet nodig op deze avond want het wemelde er van de ervaren SOK- berglopers, die met veel licht, iedere loper had zijn of haar favoriete lamp meegenomen, het stelsel bestudeerden. Bijgestaan door de “hulpdienst groeven” van de gemeente Riemst werd het een interessante avond met veel mooie ontdekkingen. Voor de veiligheid waren er enkele delen niet toegankelijk zoals de “doorsteek” naar de Lacroixberg, maar er bleven genoeg mooie stukken over waaronder een heuse “onderberg” (een gangenstelsel onder het gangenstelsel) waarin nog een onaangestast blokbrekers-landschap te zien is. Kortom een super mooie ervaring op een gewone vrijdagavond, met vooral het gevoel dat het gewoon mocht: legaal en met hulp van de gemeente Riemst. Tof zeggen ze dan in België! Aldus Jacques Konings.

Hier heb ik niets meer aan toe te voegen en rest mij alleen nog een bedankt aan iedereen die zich heeft ingezet om er een geweldige avond van te maken.

Namens het bestuur,
Rob Heckers

Vergunningen

Nu de meeste berglopers inmiddels hun “erkend bergloperscertificaat” hebben gehaald en de perikelen rond de mijnwet grotendeels achter de rug zijn en de vergunningen beginnen binnen te druppelen, begint de situatie zich stilletjes aan weer te normaliseren in de bergloperswereld. Inmiddels zijn er ook gebruikersvergunningen voor de Sint Pietersberg door de Provincie Limburg aan de SOK afgegeven en zijn er gebruikersovereenkomsten Sint Pietersberg tussen Natuurmonumenten en de SOK gemaakt.

Deze gebruikersvergunningen en gebruikersovereenkomsten worden per groeve afgegeven. Er zijn in de Sint Pietersberg drie groeven waar we op dit moment vergunningen voor hebben. Te weten: Zonneberg, Noord en het gebied onder het Fort Sint Pieter (Fort genoemd). Uiteraard gaat het in alle gevallen alleen over de goedgekeurde gedeelten van de groeven.

Een korte uitleg: de Provincie Limburg heeft geconcludeerd dat de SOK (gebruiker) en Natuurmonumenten (eigenaar) aan de criteria, die in de mijnwet zijn vastgelegd, voldoen. De gebruiker heeft haar leden onder andere de cursus groevestabiliteit laten doen en de eigenaar heeft de toegankelijke delen in haar groeven veilig gemaakt en de gevaarlijke delen gemarkeerd of ontoegankelijk gemaakt. En heeft de SOK dus een gebruikersvergunning gegeven.

Inmiddels heeft Natuurmonumenten aan de SOK een collectieve vergunning afgegeven, de gebruikers-overeenkomst. Deze gebruikersovereenkomst is feitelijk hetzelfde als de oude gebleven en dus verandert er niet veel voor de onderzoeker. Hierbij mag nog vermeld worden dat de SOK het exclusieve recht tot onderzoek in de Sint Pietersberg heeft verworven.

Er staat onze onderzoekers niets meer in de weg om een onderzoeksvergunning aan te vragen. Hoe gaat dit in zijn werk?

Zoals bij u bekend heeft de SOK al jaren een collectieve onderzoeksvergunning voor de Sint Pietersberg. Dit betekent dat u uw onderzoeksvergunning bij het SOK-bestuur aanvraagt.

Waaruit moet uw onderzoeksaanvraag bestaan?

- Een korte omschrijving over wat u en waar u gaat onderzoeken
- Hoe lang u ongeveer denkt nodig te hebben (globaal het aantal bezoeken)
- Of u de berglopers cursus m.b.t. groeven stabiliteit heeft doorlopen (geldt ook voor de personen die u begeleiden)
- Hoeveel personen u begeleiden (een groep mag maximaal uit 5 personen bestaan)
- En natuurlijk of het doel een publicatie is of niet

Het SOK- bestuur bekijkt dit verzoek en bij goed bevinden verzoekt zij Natuurmonumenten om medewerking waarna u zelf met de vertegenwoordiger van Natuurmonumenten afsprekt waar en wanneer u de sleutel komt ophalen c.q. inleveren.

Individuele aanvragen rechtstreeks aan Natuurmonumenten worden niet in behandeling genomen en doorgestuurd naar het SOK- bestuur.

Natuurmonumenten en de SOK zijn van mening dat de SOK een actieve rol kan vervullen bij de promotie en bescherming van de natuur waarden en cultuurhistorische waarden van het gangenstelsel Sint Pietersberg binnen de doelstellingen van Natuurmonumenten. Het uitgangspunt hierbij is dat onderzoek geen afbreuk mag doen aan de natuurwetenschappelijke en/of cultuurhistorische waarden van het gebied in het algemeen en de gangenstelsels in het bijzonder. Natuurmonumenten heeft eerder al te kennen gegeven dat zij het natuur- en cultuurhistorisch onderzoek hoog in het vaandel heeft staan en graag hieraan meewerkt.

Het SOK-bestuur wil Natuurmonumenten hartelijk danken voor de moeite die zij gedaan heeft om deze overeenkomst tot stand te brengen.

Het SOK-bestuur

Jubileum

Onlangs was ik op een feestje van een bekende bergloper, waar zoals te verwachten was ook een aantal andere berglopers waren. Iemand van hen vroeg me toen hoe lang ik eigenlijk al in de berg kwam. Pas toen realiseerde ik me dat ik dit jaar mijn vijftigjarig jubileum als bergloper kan vieren. Deze keer een stukje over hoe-het-zo-gekomen-is en hoe-het-toen-was.

Ik zat in die tijd op het Stedelijk Lyceum. Buitensport werd daar gegeven op het toen nog bestaande voetbalterrein bij de Statensingel, tegen de “Wèrreke” aan. Een van de sportopties was een veldloop houden, over de vestingwerken heen. Daarvan maakten ik en andere lijntrekkers gretig gebruik: nauwelijks uit zicht haalden we een zaklamp te voorschijn en gingen de “Katsj” in (de straf daarvoor kwam later, toen ik op grond van mijn veronderstelde duchtige training voor de school moest uitkomen op langeafstandswedstrijden). Ook in mijn vrije tijd ging ik vaker die toen nog op allerlei plekken toegankelijke vestinggangen in, maar na enige tijd was ik daarop uitgekeken. Het gaat om een in wezen heel eenvoudige plattegrond van redelijk eenvormige gangen. Maar mijn toenmalige belangstelling voor allerlei zaken die de vesting Maastricht betroffen, trok wel de aandacht van mijn geschiedenisleraar Witlox. Hij ging een keer mee de “Katsj” in – waar hij als jongen ook vaker had gezworven – en naderhand introduceerde hij me in de Sint Pietersberg. Via het fort daalden we dan af en gingen Noord in.

Die mogelijkheid om via het fort binnen te gaan had ik echter niet op eigen kracht – de eigenaar liet Witlox wel toe, mij niet. Dat kwam pas later toen ik een blauwe maandag als gids op het fort heb gewerkt. Maar ik ontdekte al snel dat je ook via de Gamert naar binnen kon. Om voor mij onachterhaalbare redenen beperkte ik me in het begin van mijn bergexploratie tot verkenning van Noord; Zonneberg stond weliswaar open maar was toen nog een brug te ver. Er was redelijk veel verkeer van kwekers en er zwierven ook kleine jeugdbendes rond. Ik was toen 13 (dit jaar net 63 geworden, vandaar dat vijftigjarig jubileum) en herinner me die precieze leeftijd zo goed omdat ik toen van mijn ouders een heuse Camping-gaslamp kreeg voor mijn verjaardag en van mijn buurman, die bij de ENCI werkte, de bekende plattegrond. Tot dan toe had ik alleen een kaars in een erwtenblik en zo’n lullige zaklamp met verschillende kleurglaasjes gebruikt, maar die gaslamp gaf me extra mogelijkheden. En de

plattegrond knipte ik in stukken, plakte ze op karton en deed er plastic voor. Dat vergrootte de mogelijkheden ook flink. Vanuit de Gamert kon je namelijk twee dingen doen: via een gat in de tunnel afdalen en zo Noord verder binnengaan (er was toen nog geen atoomschuilplaats die dat verhinderde), of over de instortingen heen. Die tunnel vond ik als dertienjarige te link: je kon geen kant op als er gecontroleerd werd. Over de instortingen heen was dus verkieslijker – en spannender.

Pas toen ik Noord goed verkend had, begon ik ook aan Zonneberg en Slavante en nog later de Belgische stelsels. In die tijd was het nog goed mogelijk om vanuit Noord naar Zonneberg te gaan. Waar nu de kwekerij in Noord is, lag toen een aardappelopslagplaats, van de firma Adriaans (die nagenoeg hetzelfde telefoonnummer had als wij thuis – 15525 – zodat regelmatig bij ons aardappels besteld werden). Die was weliswaar afgesloten aan de tunnelkant maar over een van de muren kon je toen gemakkelijk klimmen – althans toen kon ik dat. Het Padvindersgat was een echt gat in een muur, met horizontaal erin een ijzeren paal bevestigd die, hoewel hij bedoeld was om doorgang te belemmeren, dat juist vergemakkelijkte omdat je je er goed aan kon optrekken. Je kwam dan aan de andere kant in een kwekerij. Ook die was afgesloten maar toch goed toegankelijk, als je maar wist hoe. Er was één poort met een echt slot, maar andere gangen waren eenvoudig afgesloten met golfplaten die aan elkaar verbonden waren met ijzerdraad. Je kon die platen van elkaar trekken, of het ijzerdraad tijdelijk losmaken. Als je dus voorzichtig werkte, kraaide geen haan naar dergelijk bezoek.

Van Zonneberg naar Slavante kon op 2 manieren: aan het begin van Slavante, vanuit Zonneberg gezien, lag een grote kwekerij. Je kon daar rechts omheen en kwam dan aan het begin van de IJzeren weg uit. Dat was de gemakkelijkste route, maar niet de route die we altijd namen, zeker overdag niet: kwekers joegen ons vaak weg. Linksom kon ook, maar je kwam dan al snel in door de ENCI opgespoten gangen terecht, waardoor je, deels op je buik kruipend, uiteindelijk terecht kon komen in het Oud Museum, dus aan het eind van de IJzeren weg. Van daaruit kon je dan zo zuidelijk mogelijk doorgaan, tot achter de Zak van Franken (?). Soms maakten we zo'n tocht, die in Noord begon, via Zonneberg naar de ENCI-gaten ging, waar we ons brood opaten. We gingen dan naar buiten achter de 4 schouwen, liepen over de berg langs de Rochuskapel die toen nog op zijn oude plaats stond en langs de toen veel kleinere ENCI-groeve naar Caestert om daar de tocht voort te zetten: van de meest noordelijke tot de meest zuidelijke punt van het oorspronkelijke stelsel.

Uiteraard was dat allemaal illegale bergloperij, die natuurlijk onvermijdelijk moest eindigen met "betrapt" worden. Op een zaterdagavond zouden we met vier man de berg ingaan: Witlox, een collega leraar (Jan Putter), een van mijn vrienden (René de Beer) en ik. Putter was nog nooit in de berg geweest. Op het laatste ogenblik moest Witlox afzeggen: hij moest ergens heen. Hij zei echter tegen zijn collega dat wij de weg prima kenden en dus goed als gids konden fungeren. Zo gezegd en gedaan. We besloten die avond een grote ronde doen: beginnen in Zonneberg, Slavante doen en ook nog even Noord aandoen, via het Padvindersgat. Redelijk stom bedacht achteraf: dat soort illegale dingen ondernemen met een begeleidende volwassene bij ons, maar dat kwam toen niet bij ons op. Wij voerden de planning uit, gingen via de kwekerij naar het Padvindersgat en via de aardappelhandel naar de te beklimmen muren. René zat al op de muur en ik was bezig Putter – een redelijk stijve hark – een kontje te geven, toen opeens door de tunnel iemand kwam aanlopen. Het bleek iemand

van de Bergmennekes te zijn (Tos Hertogs), een toen bij ons nog onbekend gezelschap van grotendeels oudere heren die als een soort onbetaalde BOA's in Noord optraden en juist 's zaterdags hun vaste bergavond hadden. Toen we Tos naar iemand hoorde roepen om de sleutel, begrepen we dat het om meer ging dan een toevallige ontmoeting met collega-berglopers en wilden we er vandoor. Putter was echter niet snel genoeg bij het Padvindersgat en zo eindigde de avond met alarmering van de politie en in beslagname van mijn prachtige lamp.

Het aardige is dat dit voorval een heel positief einde kende. Toen de volgende dag Witlox te horen kreeg wat er gebeurd was, wist hij de gemoederen te sussen. We kregen allemaal een uitbrander, met name Putter "die als volwassene toch beter moest weten", ik kreeg mijn lamp terug en mocht in het vervolg de sleutel van Noord ophalen bij een van de Bergmennekes. Nog iets later regelde Witlox een vergunning voor Noord en Zonneberg voor me. Dat was rond 1967. Het comfort dat die vergunning me bood, hield overigens ook het einde in van een eigenlijk wel heel leuke, spannende periode van bergloperij, waarbij je voortdurend op je hoede was.

Hans Ogg

vrijdag 7 september- 19.30u (aanpassing)

Nieuw boek over de grotten gepresenteerd.

Op ~~woensdag 5 september om 15.00 u.~~ stellen het gemeentebestuur van Riemst, de dienst Groeven en 'Gronoma' met gepaste trots het boek 'De Pitjesberg' voor. Het boek past in de reeks 'Monumenten en Landschappen' uitgegeven door het gemeentebestuur. Het boek is voor het eerst te koop op de Open Groeve dag op vrijdag 7 september.

Gronoma – een groep van vrienden met een passie voor alles wat met mergel en het ondergrondse leven te maken heeft – nam het schetsen en het meten van de ondergrond van de Kerkstraat in Zichen voor hun rekening. Ze inventariseerden ook alle inkrassingen en tekeningen die door de jaren heen zijn aangebracht door mergelwerkers, champignon-kwekers of toevallige bezoekers.

De werkzaamheden zijn in boekvorm gegoten en zorgen voor een belangrijke aanvulling bij de kennis van de ondergrond in Zichen. Het boek telt 123 pagina's en is ruim gestoffeerd met foto's en schetsen.

Het gemeentebestuur van Riemst nodigt je van harte uit om aanwezig te zijn op deze boekvoorstelling op ~~woensdag 5 september om 15.00 u. Samenkomst aan het Parochiaal Jeugd-Centrum, Kerkstraat 33, Zichen.~~ **vrijdag 7 september- 19.30u in de lokalen van de PJZB Kerkstraat nr33 te Zichen-Z-B (aanpassing)**

Heel graag tot dan!

SOK-Info 150, Gedicht

In bovenstaande SOK-Info vroeg ik aan de lezers mij te helpen of de persoon, afgebeeld op de bijgeplaatste krantenfoto, de grottenkenner Willy Verster was.

Deutsche Zeitung in den Niederlanden

Tragik der Gegenwartigen

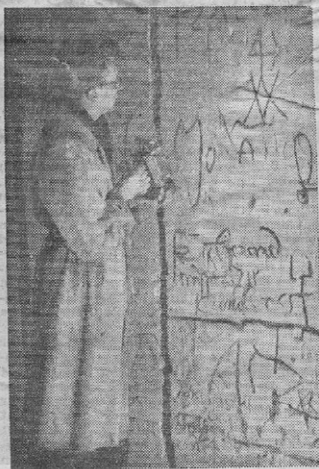

Foto: VNP-Zeyiemaker

Wenn du als kleiner Bube
Die Kreide nimmst zur Hand,
Und in der guten Stube
Beschriftest die helle Wand,

Stürzt Vatern sich in Rage;
Dann hat's bei dir geknallt,
Dass es durch die Etage
Ganz schaurig widerhallt.

Man gibt dir gute Lehren,
Missachtet dein Talent.
Und du kannst dich nicht wehren,
Denn schweigst du auch am End'.

Ganz anders war die Chose,
Als man im Bergverlies
Von Maastrichts Erdschosse
Auf „Hieroglyphen“ sties.

Da ward den Eingeweihten
Vor Ehrfurcht schaurig kalt:
Sind doch die Schreifarbeiten
Fünfhundert Jahre alt!

Es staunten die Experten,
Die Fachwelt war gerührt,
Weil sie auf dunklen Fährten
Dem „Künstler“ nachgespür.

Die Lehre nimm zu Herzen:
Was du dir abgequält
In Stunden voller Schmerzen,
Wird selten nur gezählt.

Mitwelt kennt keine Gnade,
Nachwelt bringt erst den Lohn.
Und das ist jammerschade!
Was haste schon davon?

WILLEM VAN YZEREN

De aarde in St. Pietersberg

en en voeten door het
astortingsgebied.

Met ons vijven stapten wij, gehuld
overalls, met de onnijsbare lantaarns
de hand, achter onzen deskundigen
leider, die al jaren werkt aan het
kaart brengen van het gangenstelsel,
diepe duisternis en de beklemmende
stilte in.

De temperatuur, die, zomer en winter
altijd rond de 10 gr. Celsius is, de
ons even vreemd aan, doch al spoedig
geraakt wij geacclimatiseerd.

De tocht ging eerst door vrij nieuw
nauwelijks tien-tien jaren oude, za-
gen. Na echter eenigen tijd, zonder ver-
te zeggen, naast onze meer dan leven
groot spookachtige schaduwen te he-
ben voortgewandeld, kwamen wij in
oudere gedeelten met metershooge ga-
gen, welke aanvankelijk, zooals het pro-
fiel der wanden verradt, zijn uitgezaaid
en later uitgehouwen met het houw-
Onophoudelijk flitsen hier de foto-
lampen, teneinde o.a. de eigenaardige
vuursteenvermoringen, die als donkere
plekken in den geel-witten mergelwaa-
afsteken, op de films vast te leggen.

Typisch is, dat op bepaalde hoeken o-
sleuven in den wand, vermoedelijk door
de wielhavens der karren, waarmede de
Romeinen de mergelblokken naar buiten
reden, nog duidelijk te zien zijn. Dat o-
gangen in den loop van den tijd behoo-
lijk zijn uitgediept, blijkt wel uit het feit
dat deze Romeinse erfenis thans
ongeveer 5 à 6 meter hoog zit.

Verder ging de expeditie, gang in
gang uit, uren lang, soms door instor-
tingsgebieden, waar de gangen voor een
groot gedeelte zijn ingezakt, en was
rechtloopploegen uitgesloten is. Op han-
den en voeten, ja dikwijls kruipend o-
den buik, gingen wij voorwaarts, een
enkele maal door openingen van nau-
welijks een halven meter.

In een dezer gangen, die in 1930
opnieuw ontdekt is, belichten wij
plots met onze lantaarns een aller-
aardigste muurschildering uit de
eerste jaren van de 19e eeuw, voor-
stellende „Het Tribunaal Crimi-
neel“ van Maastricht. Vermoedelijk
is dit werk, dat 120 jaar achter

In de onderaardsche diepten van den St. Pietersberg te Maastricht bevinden
en ten dage nog honderden oude huismerken, die aan een ver verleden
in. Deze markteekens zullen thans onderzocht en op schrift gesteld worden.

Henri Ceha reageerde en deelde mij mee dat het niet Verster maar een jonge Wim van Schaik was, die hier afgebeeld stond.

Om dit te staven stuurde hij een afbeelding mee van een krantenknipsel uit de Rotterdamse Courant van 22 Oct. 1942, met er naast geplaatst een in zijn bezit zijnde afbeelding van het artikel uit de Duitstalige krant.

Duidelijk is te zien dat het één en dezelfde persoon betreft; al zijn het twee verschillende foto's.

En als iemand kan weten hoe een jeugdige Wim van Schaik er uitzag, dan lijkt me hiertoe Henri Ceha toch wel de meest geschikte persoon!

Oordeelt U zelf!

Peter Stas I, 101

Een tweetal jaren geleden kwamen me de twee 16de eeuwse dagboeken van mergelexploitant Peter Stas voor de zoveelste maal voor ogen met opnieuw de grote ergernis dat de exacte inhoud me grotendeels ontging. Ik kon ze gewoonweg niet goed lezen. Ik begreep dat het leren transcriberen begint met gewoon..... doen: al doende leert men en....de aanhouder wint.

Onlangs heb ik de laatste hand aan de vertaling gelegd en ben nu bezig met het aandachtig herlezen van mijn transcripties om de laatste puntjes op de -i- te zetten.

Daarom is het nu misschien opportuun de belangstellende lezer een originele bladzijde en de transcriptie eens naast elkaar aan te bieden.

De aandachtige lezer zal opmerken dat de 16de eeuwse auteur in regels en niet in losse zinnen werkt. Namen worden niet consequent, correct gespeld; de spelling is in het algemeen niet uniform. Dezelfde eigenaam kent in een tekst meerdere schrijfwijzen. Hoofdletters worden bijna niet toegepast, interpunctie ontbreekt en omdat de tekst handgeschreven is, is het bij sommige woorden creatief raden wat er exact staat.

Een echte ontdekkingsreis in taalland dus, heerlijk!

Over enkele maanden zal ik op een SOK-avond verslag doen van mijn bevindingen.

John Hageman

uuytgenoemen dat
mangell metten
kyserlingen te varen
niet te doen hebben en
sall

Dese symbel des Afters ampten ao 67. Zou gheeft gheuen jaspers overgelaten
 geraerd Mangell / alsullige twee karen als geraert a(e)n mich ingeno(e)men heeft
 nar luyde der vuruarden altyt der vuruarden met affgenoemen stellende den
 selven mangellen eyn jaer lanck doerende in syn plaets ende geefft vorts den selven
 mangell noch uuyt dar en boven 2 karen in syns geraerdts verpachde berch
 ellic hondert los vry om ende voyr tweende dertich stuver all eyn jar lanck
 do(e)rende des wat geraert mangell / mar krygen kan vanden steynen tselven sall
 syn proffyt syn / ende sall gerarden jaspars allen weken syn gelt lyveren
 ende mich van gelycken luyde der vuruarden allet mynder vuruarden met
 affgenoemen uuyt geresteruert dat gerart jaspars eynige wercken verdenckden
 sall mangell voer soe vuell steynen als uuyt gerart jaspars koemen dar
 van en sal(l) gerart jaspars mar syn de vracht beta(e)len des sall mangell
 den selven gerard jaspers sullige lyveringe doen dat hy jaspers dar
 doer geyn versoyment hebben en sall / des stet gerart jaspers mangelen
 tou dat off de steynkaren geyn neringe en hedden sullic dat ni(e)t te vaeren en war
 dat alsdan de selve sullen moegen mergell varen opbt tschoer voyr ellicke kar
 4 stuver des soe en sall gerart noch fransen inden winter huem ni(e)t doen ophalden
 soe var de vorluyden opbt schoer varen ende dar plaets war om te schudten
 des en sall mangell sich des schoers ni(e)t onderwenden behalven eyn mangels
 kar vor den mergel uuyt mynen berch ½ stuver mer ende als leechtnis dar is soe
 sall mangell / noch eyn kar insetten off gerart sall sy krygen ende meden
 dan salse mangell ouch halden ende loen geven als anderen (anders?)
 Dese symbel des Afters ampten ao 67. Zou gheeft gheuen jaspers overgelaten
 geraerd Mangell / alsullige twee karen als geraert a(e)n mich ingeno(e)men heeft
 nar luyde der vuruarden altyt der vuruarden met affgenoemen stellende den
 selven mangellen eyn jaer lanck doerende in syn plaets ende geefft vorts den selven
 mangell noch uuyt dar en boven 2 karen in syns geraerdts verpachde berch
 ellic hondert los vry om ende voyr tweende dertich stuver all eyn jar lanck
 do(e)rende des wat geraert mangell / mar krygen kan vanden steynen tselven sall
 syn proffyt syn / ende sall gerarden jaspars allen weken syn gelt lyveren
 ende mich van gelycken luyde der vuruarden allet mynder vuruarden met
 affgenoemen uuyt geresteruert dat gerart jaspars eynige wercken verdenckden
 sall mangell voer soe vuell steynen als uuyt gerart jaspars koemen dar
 van en sal(l) gerart jaspars mar syn de vracht beta(e)len des sall mangell
 den selven gerard jaspers sullige lyveringe doen dat hy jaspers dar
 doer geyn versoyment hebben en sall / des stet gerart jaspers mangelen
 tou dat off de steynkaren geyn neringe en hedden sullic dat ni(e)t te vaeren en war
 dat alsdan de selve sullen moegen mergell varen opbt tschoer voyr ellicke kar
 4 stuver des soe en sall gerart noch fransen inden winter huem ni(e)t doen ophalden
 soe var de vorluyden opbt schoer varen ende dar plaets war om te schudten
 des en sall mangell sich des schoers ni(e)t onderwenden behalven eyn mangels
 kar vor den mergel uuyt mynen berch ½ stuver mer ende als leechtnis dar is soe
 sall mangell / noch eyn kar insetten off gerart sall sy krygen ende meden
 dan salse mangell ouch halden ende loen geven als anderen (anders?)

Op huyden den lesten augustus ao (15) 63 zoe heeft geraert jaspers overgelaten
 geraerd Mangell / alsullige twee karen als geraert a(e)n mich ingeno(e)men heeft
 nar luyde der vuruarden altyt der vuruarden met affgenoemen stellende den
 selven mangellen eyn jaer lanck doerende in syn plaets ende geefft vorts den selven
 mangell noch uuyt dar en boven 2 karen in syns geraerdts verpachde berch
 ellic hondert los vry om ende voyr tweende dertich stuver all eyn jar lanck
 do(e)rende des wat geraert mangell / mar krygen kan vanden steynen tselven sall
 syn proffyt syn / ende sall gerarden jaspars allen weken syn gelt lyveren
 ende mich van gelycken luyde der vuruarden allet mynder vuruarden met
 affgenoemen uuyt geresteruert dat gerart jaspars eynige wercken verdenckden
 sall mangell voer soe vuell steynen als uuyt gerart jaspars koemen dar
 van en sal(l) gerart jaspars mar syn de vracht beta(e)len des sall mangell
 den selven gerard jaspers sullige lyveringe doen dat hy jaspers dar
 doer geyn versoyment hebben en sall / des stet gerart jaspers mangelen
 tou dat off de steynkaren geyn neringe en hedden sullic dat ni(e)t te vaeren en war
 dat alsdan de selve sullen moegen mergell varen opbt tschoer voyr ellicke kar
 4 stuver des soe en sall gerart noch fransen inden winter huem ni(e)t doen ophalden
 soe var de vorluyden opbt schoer varen ende dar plaets war om te schudten
 des en sall mangell sich des schoers ni(e)t onderwenden behalven eyn mangels
 kar vor den mergel uuyt mynen berch ½ stuver mer ende als leechtnis dar is soe
 sall mangell / noch eyn kar insetten off gerart sall sy krygen ende meden
 dan salse mangell ouch halden ende loen geven als anderen (anders?)

- * schoer: los/laadplaats aan de Maas
- * mergelblokken - cleyn steyn - worden per honderd afgerekend (steynkaren)
- * caren / karen mergell: betreft het vervoer van losse mergel
- * vorluyden: vrachtaarders

Nieuw licht in de “Khaba-Affaire”

“Vleermuizen”ontdekken nieuwe doorgang

Enci – Schakels, I l de Jrg., febr/mrt 1952, no 2

De laatste tijd is er heel wat te doen geweest over echte, voorgewende of vermeende ontdekking van een nieuwe doorgang vanuit het Zuidelijk gangenstelsel van de Sint Pietersberg naar het Belgisch gedeelte van de berg. (...)

Smokkelgat of niet?

In een rapport dat onze Heer Gijtenbeek onlangs opmaakte over een contrôle die hij in de berggangen hield - tezamen met Mr.Schaepkens van Rimpst - staat ten aanzien van de “nieuwe ontdekking” o.a. het volgende te lezen:

“Reeds in 1950 en daarna opnieuw in 1951 doken berichten op die het deden voorkomen alsof men ondergronds via het Zuidelijk gangenstelsel op meer of minder geheimzinnige wijze in België kon terecht komen; vooral de steen Khaba speelde in die berichten een grote rol. Totdat op 10 Januari j.l. de Heer Dielis een doorgang ontdekte die, naar hij meende, nieuw was, althans die voordien ten hoogste aan enkele smokkelaars bekend zou zijn. Prompt volgde publicatie via pers en radio en....enkele dagen later eisten de “bèrregmennekes” de ontdekking voor zich op.

Daags na de vermeende ontdekking door de Heer Dielis zijn wij (de Heren Gijtenbeek en Mr.Schaepkens van de ENCI; Red.) een bezoek aan de plaats gaan brengen, in gezelschap van de Heren Ir. Van Schaik en Dielis. Ik kon van het begin af moeilijk aannemen dat dit een smokkelgat zou zijn; de omstandigheden wezen daar niet op.

Toen men zich door dit muizengatje had gewrongen bleek inderdaad, dat men door dit gat in het Belgisch gedeelte van de berg kwam.

Wie heeft nu deze doorgang “ontdekt”? Achteraf is gebleken dat de “eer” hiervan toekomt aan twee jongelui van Sint Pieter, vroegere berglopers (“vleermuizenclub”), die in hun vacantiетijd hun oude liefhebberij nog eens graag herbelevden. Zij hebben op 27 December 1951 een zeer kleine opening ontdekt en haar met behulp van een carbidlamp-spiegel als krabber zodanig verwijd, dat zij er zich door konden wringen.”

Tot zover het rapport van de Heer Gijtenbeek. Een van de in zijn rapport bedoelde jongelui nu schreef over de tocht die zijn groep op 27 December 1951 maakte een rapportje, dat wij ter inzage kregen en dat we hier woordelijk weergeven. Ziehier dan het nuchtere en zakelijke relaas van deze “vleermuis-met-vacantie”:

“Amsterdam, 31-I-'52

Verslag

Over een excursie in de onderaardse grotten van de St. Pietersberg op 27 December 1951

Deelnemers: Stied W., Wim B., Nico G., Harry C. en drie belangstellenden.

Omstreeks 2.30 uur betraden wij de grotten bij ingang Zonneberg en wandelden via enkele

bezienswaardigheden in het stelsel Zonneberg naar de voormalige kwekerij van de ENCI in het ondergespoten gebied van het gangenstelsel Slavante.

Door over een muur te klimmen betraden we de kwekerij, waar geen cultures waren op dat ogenblik en bezochten een door ons in 1945 daar afgesloten “kamertje”. Via de “kruisweg” kwamen we aan het smokkelgat, na ons nog verbaasd te hebben over de vele gangen die al verdwenen waren, na onze laatste bezoeken, door de steeds voortgaande afgravingen.

Op het ogenblik dat we bovenin het smokkelgat waren met zijn allen en daar een pijpje rookten voordat we verder trokken, hoorden we een zeer zware bons, met dof gerommel, anders dan we ooit gehoord hadden in de grotten en anders dan de geluiden die veroorzaakt worden door de dynamietontploffingen van de afgravingen. Op onze tocht retour bleek, dat de helft van een pilaar, naar schatting 10 m³ mergel, niet ver van het smokkelgat, naar beneden was gekomen en de weg gedeeltelijk versperde.

Voortgaande in de richting van de Nederlands-Belgische grens, met kort bezoek aan de “negendrup”, merkten we zeer vele nieuwe aardpijpen en modder-accumulaties in de gangen. Het door sommigen als reeds verdwenen veronderstelde zgn. verticale vuursteenscherm was nog steeds volledig zichtbaar.

Bij de door de ENCI op de grens gebouwde muren, ter afsluiting van het Zuidelijk gangenstelsel, gekomen ging een deel van onze groep terug, maar W.B. en H.C. zetten de exploratie voort, met de bedoeling een doorgang te vinden naar het Zuidelijk gangenstelsel.

Met behulp van de door ons vroeger, vóór de instortingen, gemaakte schetskaarten van dit gebied, verkenden we het gedeelte links van de muren (ten Oosten van de koker). Na lang zoeken vonden we een onmogelijk klein gaatje, waar men nauwelijks door kon kruipen plat op de buik. Met de lamp er doorheen schijnend zag het er naar uit, dat verder alles dicht was, maar we kropen toch er door en kwamen in ± 3 volkomen afgesloten gangen, behalve dan het gat waardoor wij erin kropen en nog een gat met een doorsnede van ± 10 cm, waardoorheen een zeer lichte tocht merkbaar was. Door dit gat liep een spoor van vleermuizen-uitwerpselen. Zo er ergens een doorgang bestond, moest het hier zijn.

Na ± 1 uur graven, met behulp van de reflector van een carbidlamp, maakten we een tunneltje van ± 3 à 4 m lengte, met twee hoeken van 90° erin, dat dan eindelijk toegang gaf tot het Zuidelijk gangenstelsel.

Tijdens het graven verwijderden we enkele zeer grote blokken mergel en platte plafondplaten, niet zonder moeilijkheden. De wortels der bomen kwamen te voorschijn.

Nog even gingen we naar de uitgang Caestert en toen snel terug naar uitgang Zonneberg.

De verbinding “Fort St. Pieter – Caestert” was weer hersteld. Voor hoe lang?
That is the question.

Harry C.”

Lezing: Het onderaards en bovengronds landschap van Caestert

Op woensdag 26 september om 20.15 uur geeft Kevin Amendt een lezing over 'Het onderaards en bovengronds landschap van Caestert'. De lezing maakt deel uit van de lezingenreeks georganiseerd door Stichting Oud Sint Pieter en Stichting Buurtplatform Sint Pieter, Villapark & Jekerdal.

Locatie: Stay Okay, Maasboulevard 101 te Maastricht.

Een bijzonder gedeelte van de Sint Pietersberg ligt net over de grens in België en is bekend onder de naam 'het plateau van Caestert'. Tussen de steile Maasdal- en glooiende Jekerdalhelling treffen we een prachtig gebied aan. Waardevol en bijzonder is de natuur, de historie, het onderaards en bovengronds landschap.

Het is mede door toedoen van de mens dat het landschap van Caestert zo bijzonder is. Een van de bijzonderheden is de eeuwenlange ontginning van mergelsteen, die hier al zeker sinds de 13de eeuw plaatsvond. In de steile Maasdalhelling treffen we de sprookjesachtige ingangspartijen en kleinschalige dagbouwgroeven aan, waarmee de mens als het ware het landschap heeft gevormd. Spectaculair zijn de kleine tot zeer uitgestrekte onderaardse gangenstelsels, bekend als de mergelgroeven of grotten. Door instortingen van deze onderaardse gangen ontstonden grote kuilen oftewel verzakkingen op het plateau, ook dit is een verandering in het landschap door menselijke (onderaardse) activiteit. De mens vond zijn voordeel in het landschap dat de natuur aanbood en de natuur op zijn buurt vond haar balans in het door de mens aangepaste landschap. Resultaat is een gebied dat in veel opzichten hoogst interessant is en voor de bezoeker een lust voor het oog.

Ook de van nature steile Maasdalhelling, de mergelrotswand, in Klein-Ternaaen heeft door de tijd heen veranderingen ondergaan. Gedurende de periode van actieve mergelontginningen (middeleeuwen tot jaren 1930) zijn er allerlei gleuven, plateaus en bouwsels aangebracht in en nabij de helling om de mergel de steile helling af richting de Maas te vervoeren. Een deel van de helling is teruggezet of afgegraven om onbekende redenen.

Een nog steeds actueel onderwerp is helaas ook de bedreiging van Caestert. De vrees voor afgraving is momenteel gelukkig verdwenen. Nu zijn het vandalisme en verloedering die dit gebied schaden. Het onderwerp dat de meeste media aandacht trekt, is het verval van de boerderij van Caestert. Daarnaast verdwijnt de authenticiteit van de onderaardse mergelgroeven steeds meer door vernielingen of 'goedbedoelde' aanpassingen.

In het voorjaar van 2009 werd een gangenstelsel toegevoegd aan het arsenaal van mergelgroeven te Caestert. Er werd een tot dan toe afgesloten en onbekend gangenstelsel ontdekt. Het vormde vroeger één geheel met Ternaaen Boven en kreeg de naam Ternaaen Midden. Onderaardse mergelgroeven zoals Ternaaen Midden kunnen in de vergetelheid raken door instorting of dichtvallen van de ingang. Momenteel vinden nog karteringswerkzaamheden plaats om een juiste plattegrond te verkrijgen van Ternaaen Midden en Ternaaen Boven.

De lezing door Kevin Amendt neemt het publiek mee naar de bijzondere plaatsen op en in het plateau van Caestert. Bewust is gekozen om niet een totaal beeld te geven van de historie en bijzonderheden. De opzet is om een aantal bijzonderheden uit te lichten. De lezing in zijn geheel geeft vooral een beeld van de invloed die de mens had op de vorming van het landschap te Caestert.

Knabbehoup 25

Deze keer niets over mergel of andere zaken. Als U onderstaand artikel leest zult U wel begrijpen waarom.

Het Huwelijk!

Het is allemaal gekomen door mijn huwelijk.

Ik trouwde met een weduwe die een volwassen dochter had.

Zij werd mijn stiefdochter.

Mijn vader kwam op bezoek, werd verliefd op mijn stiefdochter en trouwde met haar.

Zo werd mijn stiefdochter mijn stiefmoeder.

Mijn vrouw kreeg een zoon.

Die werd automatisch de schoonbroer van mijn vader, want hij is de halfbroer van mijn stiefdochter, die met mijn vader is getrouwd.

Aangezien mijn zoon de broer is van mijn stiefmoeder, is hij ook mijn oom.

De vrouw van mijn vader kreeg ook een zoon.

Dat is dus mijn broer, want hij is de zoon van mijn vader.

Maar hij is ook mijn kleinkind, want hij is de zoon van mijn stiefdochter.

Mijn vrouw is mijn grootmoeder, omdat ze mijn stiefmoeders moeder is, waardoor ik de kleinzoon van mijn eigen vrouw ben.

Aangezien ik getrouwd ben met mijn grootmoeder, ben ik niet alleen de echtgenoot en kleinzoon van mijn vrouw, maar ben ik ook mijn eigen grootvader!!!

Daarom ben ik een beetje overspannen.

U zult nu wel begrijpen waarom deze keer eens niets over grotten, mergelgroeves, vleermuizen, etc.

Jacques Maes,
SOK - Gronoma

Meet the underground press

“Historische ondergrondse mijnbouw in het Valkenburgse Erfgoedbeleid”

(*Vitruvius van april 2012*): in dit vakblad voor erfgoedprofessionals een omvang artikel van **Joep ORBONS** en **Wiel FELDER** over een archeologische beleidskaart in de gemeente Valkenburg met een set vindplaatsenkaarten, een set monumenten- en trefkansenkaarten en een set beleidsadvieskaarten. Daarbij een prominente rol voor ondergrondse groeven. Dit

alles (de archeologische beleidskaart) in het kader van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz).

“Eerbetoen aan de bohemiens” (*Dagblad de Limburger van 2 mei 2012*): in het Noord Limburgse Plasmolen ontstond meer dan honderd jaar geleden de enige kunstenaarskolonie die Limburg heeft gekend. *“In de zomer trokken ze met paard en wagen naar Valkenburg. Ze bivakkeerden in grotten en fabriceerden er voor de grap “archeologische vondsten”, door soepbotten te bewerken”*.

“Nieuwe mergelgang naar de Schark” (DdL van 3 mei 2012) en **“Nieuwe mergelgang verbindt ENCI-groeve met De Schark”** (*De Trompetter/De Maaspost van 9 mei 2012*) en **“Gang verbindt ENCI-groeve met De Schark”** (*Heuveland Aktueel*): de **SCHARK** is bereikbaar geworden vanuit de ENCI-groeve, via een nieuwe mergelgang van veertig meter. **De SCHARK** moet einde dit jaar weer open zijn voor het publiek. De groeve geniet bekendheid vanwege kunstwerken en de officiële erkenning als oorlogsmonument.

“Grottenlopers ontdekken slachtafval in mergelgroeve” (*Het Laatste Nieuws van 3 mei 2012*) en **“Slachtafval via koker gedumpt in groeve”** (*Het Belang van Limburg van 4 mei 2012*): tijdens een inspectieronde in de **COOLEN** ontdekte **Johan JANSSEN** dat een grote hoeveelheid slachtafval via een luchtkoker in de groeve was gestort. *“Onbekenden hebben via een openluchtschacht, die was afgedekt maar werd opengesneden, het afval gestort”*, aldus opzichter groeven **Philippe DUCHATEAU**. Het afval wordt zo snel als mogelijk opgeruimd, maar voorlopig kan **vzw HULPDIENTST GROEVEN** dat door hygiënische maatregelen niet doen. De firma Rendac zal die taak op zich nemen.

“Zuurstofmaskers nodig om slachtafval op te ruimen” (*HBvL van 9 mei 2012*): de brandweer heeft de gedumpte afval in de **COOLEN** opgeruimd. De brandweerlui trokken met zuurstofmaskers in de groeve om tegen de enorme stank te kunnen. Het werk nam enkele uren in beslag. Een dertigtal zakken werd gevuld en opgepikt door een gespecialiseerd bedrijf. Om hygiënische redenen kon **vzw HULPDIENTST GROEVEN** het vuil niet weghalen.

“Begraven erfgoed” (*EOS nr 5, mei 2012*): een artikel (fotoreportage) van **Jolanda SPRONCK**, met schitterende foto's van **Peter GOOSSENS**, waarin de bezorgdheid over de mergelgrotten wordt uitgedrukt. De culturele en historische waarde van de mergelgroeven staat buiten kijf, maar het erfgoed is zonder verdere bescherming tot verdwijning gedoemd.

“Symbolisch en kunstig” (*DdL van 4 mei 2012*): het artikel maakt een rondgang langs de oorlogsmonumenten in Limburg en dus ook een bezoek aan groeve **de SCHARK**, waar geallieerde militairen en het Nederlands verzet met plaquettes en emblemen zijn herdacht. In de kerstnacht van 1944 werd een mis opgedragen voor Amerikaanse soldaten, die Maastricht bevrijd hadden. Na afloop schreven ze hun namen met houtskool op de mergelwand, maar het gros sneuvelde vervolgens jammerlijk in de Ardennen.

“Gemeente laat ingang naar Roosburg dichtmaken” (HBvL van 18 mei 2012): de gemeente Riemst heeft de toegang tot de **ROOSBURG** afgesloten. “Grottenlopers vinden de Roosburg interessant, maar door de instabiliteit is het risico te groot om nog iemand binnen te laten”, aldus burgemeester **Marc VOS**. “Enkele waaghalzen bleven zich in de groeve begeven om die verder uit te graven. Levensgevaarlijk”. “Omdat eerdere maatregelen niet hielpen, hebben we nu zwaardere middelen ingezet. Als het nodig is kunnen we nog steeds naar binnen door een dikke buis. Die is aan beide kanten afgesloten met hekken”.

“Onder de grond van België naar Nederland” (Spelerpes 48, juni 2012): in dit tijdschrift voor Vlaamse en Nederlandse speleologen heeft **Luck WALSCHOT** een zeer lezenswaardig artikel geschreven over de geschiedenis en het landschap van groeve **De KEEL**. Het artikel, met veel kleurafbeeldingen, is een ruime samenvatting van het boek, dat **Luck** recentelijk over de groeve “Over groeve de Keel” gepubliceerd heeft. Voor de ware liefhebbers is dit boek nog bij de auteur te verkrijgen.

“Trouwen in grotten van Kanne mogelijk” (DdL van 6 juni 2012) en **“Vrijdag eerste huwelijk in grotten Kanne”** (HBvL van 23 juni 2012) en **“Eerste trouwpartij in mergelgrotten”** (DdL van 30 juni 2012) enz. enz.: de gemeente Riemst heeft de mergelgrotten van Kanne (**het AVERGAT**) aangewezen als tweede trouwlocatie. Met de uitbaters van de ondergrondse gewelven is overeenstemming bereikt over het ter beschikking stellen van de receptieruimte op vrijdag (zes uur) en zaterdag (vier uur). De huurkosten zijn vastgesteld op honderd euro. **Robert van der GLAS** en **Agneta HAZELHOF** zijn de eerste “slachtoffers”.... pardon, gelukkigen (-red.)

“Grotmuziek op harp” (DdL van 8 juni 2012): haar fascinatie voor grotten zette harpiste en componiste **Inge FRIMOUT-HEI** om in een muziekstuk, dat dertig jonge muzikanten voor het eerst uitvoeren in de **GEMEENTEGROT**. Het is niet zo evident, want de loodzware instrumenten moeten de diepte in worden gesleept en hoe zit het met de akoestiek? Dan is er nog de lage temperatuur en het vochtige klimaat. Maar volgens de componiste hebben eerdere testen een goed resultaat gegeven.

“Geschiedenis in het mergel” (DdL van 30 juni 2012): in zijn acht jaar als gids in de grotten van de **ZONNEBERG** werd hij nieuwsgierig naar de vele Amerikaanse namen met oorlogsdata erbij. Met nul kennis van het internet begon **Rik WILLEMSE** in 2000 de namen te achterhalen en deels lukte dat. Inmiddels heeft hij van de 750 onderzochte namen 150 veteranen of hun familieleden gevonden. Een van hen is **Ann BIDWELL** uit Californië, die via e-mail in contact kwam met Rik en samen met haar familie en Rik een bezoek bracht aan het opschrift van haar vader. **WILLEMSE** heeft een boek over zijn zoektocht geschreven: “The Quest for Harry Patrin.”

“Valkenburg wil lichtshow in Gemeentegrot plaatsen” (DdL van 9 juli 2012): een kleine delegatie van de gemeente bracht een bezoek aan de **“carrières de lumières” (Cathedrale d’Images -red)** in de Provence in Zuid Frankrijk en was daar zeer onder de indruk van het geluid- en lichtspectakel in die grot. Onderzocht wordt nu of de ondergrondse show een permanente attractie in de **GEMEENTEGROT** kan worden. Wethouder **THIJSEN**: “We willen daar meer dan alleen de kerstmarkt en rondleidingen.” Hij zegt dat twee

lokale ondernemers al belangstelling hebben voor de exploitatie van de show.

“Dood Yunusi rijt oude wonden open” (DdL van 28 juli 2012): de verdrinkingsdood in België van een pupil van Huize Sint Joseph in Cadier en Keer roept bij de vader van een pupil, die in 1993 overleed, grote emoties op. Na weken van vermissing werd zijn zoon samen met een andere jongen toen dood teruggevonden in een nabijgelegen mergelgroeve (**KEERDERBERG** -red.). De vader procedeerde tegen de jeugdzorgstichting, omdat er volgens hem vele fouten waren gemaakt. Het Openbaar Ministerie seponeerde uiteindelijk de zaak.

Met dank aan de trouwe correspondenten Francis Bemelmans, Nini van Bergen, Roland Bessems, Philippe Duchateau, Jacques Maes, Gilberte Nicolaes en Herman de Swart

Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@telenet.be

losse bijlage

Rechtzetting:

[aanpassing verwerkt]

De voorstelling van het boek "DE PITJESBERG" vindt plaats op vrijdag 7 september - 19.30u in de lokalen van de PJZB Kerkstraat nr33 te Zichen-Z-B.

Voor degenen die wensen de groeven te bezoeken zijn er rondleidingen voorzien.

Daar kan het boek ook aangekocht worden.

Volgende ledenavond: Vrijdag 14 september 2012 Aanvang 19.30 uur!

De SOK-Info redactie heeft het recht om een aangeboden artikel te weigeren. De geplaatste artikelen vertegenwoordigen niet automatisch de standpunten van de SOK-Info redactie of die van het SOK-bestuur.

Groeven in beheer bij de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisatie heeft een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het bezoeken van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Olav Hensing, Technische Commissie: 06 - 557 78 846.

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 2.

De Van Schaikstichting stelt zich ten doel de afsluiting van de groeve binnen 24 uur te herstellen.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Pim Houben	00-3212 21 33 42
Gewandgroeven	Hub Geurts	043-601 24 16
Heerderberg (niet toegankelijk)	Jan Laumen	043-364 18 03
Heideberggroeve	Hub Geurts	043-601 24 16
Houbenbergske	Marc Koch	046-486 22 01
Groeve de Keel	Luc Walschot	00-3212 44 13 50
Groeve Eys	Ger Wishaupt	046-475 13 99
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Nieuwe Groeve	Stefan Jerzykowski	043-604 00 31
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg	John Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve	Marco Slieker	045-522 39 74
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-347 25 60

De Sint-Pietersberg:

De Sint-Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg en het Noordelijk Gangenstelsel. Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK. Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, telefoon: 06-558 25 192.

De SOK-Info

is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.